

1e verjaardag, een impressie van de familie Deinum

Vrijdag 5 april bestond "Adopteer een Koe" 1 jaar en wij waren uitgenodigd dus daar gingen wij natuurlijk heen, naar schraaven land. Toen we er waren was het al erg gezellig en leuk versierd. We gingen eerst een hamburger halen en daarna vroeg Boris wat er in de kist zat die we hadden meegebracht. Toen zeiden wij dat daar een boerderijspel in zat. Boris vroeg of we dat om acht uur konden uitleggen en met een paar spelen, dat wilden we wel. Wij zouden het gebouw even rondkijken. Toen kwamen we Wim tegen hij zei tegen ons dat we als we zin hadden wel boven konden komen dan konden we daar tekenen en vouwen. Even later was er een toespraak. Vervolgens kwam er een boer met een koe aan lopen en veel mensen gingen er op af om de koe eventjes te aaien. Veel mensen die praten met elkaar over de koeien die ze geadopteerd hadden.

We hadden ook de keuken van Saartje gezien. Daar zat de schrijfster van het boek "Samenzwering, Samenspel". We zagen het boek liggen en Lisinka de schrijfster van het boek zei ja dat boek heb ik geschreven dus wij renden allemaal naar boven om het tegen onze moeder en vader te zeggen

want die waren dat boek net aan het lezen. Dus toen ze het eten op hadden gingen ze naar Lisinka toe. Om half acht gingen we met zijn allen naar Wim. Hij was heel erg creatief en kon goed knutselen en vouwen. We gingen daar blind een koe tekenen en postzegels maken. Ondertussen waren de grote mensen nog steeds aan het praten met elkaar. Om acht uur gingen we achter het spel zitten dat was wel geinig kortom ik vond het een leuke en gezellige avond en wat een enthousiaste groep mensen hebben we 5 april ontmoet!

Regina, Akke, Bate en Welmoed (en Joke) Deinum

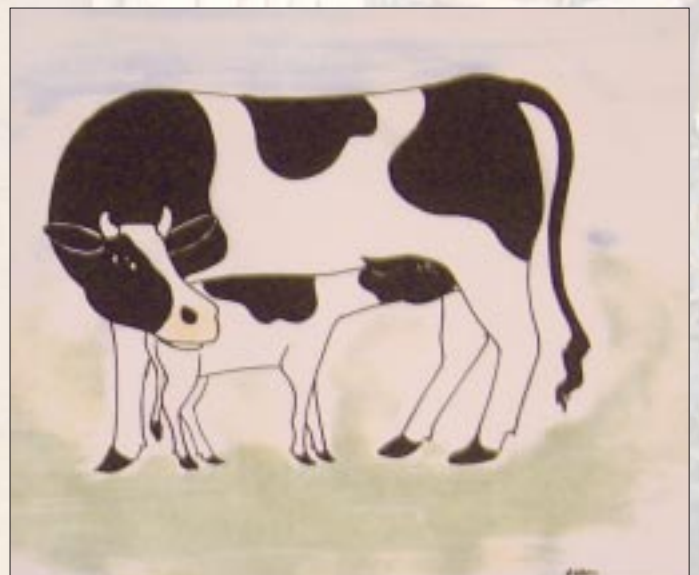
Van kalf tot koe

Middels de 5 cartoons die u ziet afgebeeld in dit nummer ging Dr. Eelke Wielinga in op het thema verdieping in verbinding en verduurzaming: Adopteer een Koe als levend netwerk.

- 1 Geboorte.** Midden in een crisis: duizenden dieren preventief dood gemaakt. Economisch rendement kan niet het enige zijn dat telt in de relatie tussen mens en natuur. Crisis als Kans: in crisistijd zijn er altijd mensen die een goede ingeving krijgen.
- 2 Een liefdevolle omgeving.** Boze mensen kunnen breken of helen. Adopteer een Koe maakt hier creatief onderscheid tussen door de verbinding tussen koe, boer en consument te herstellen.
- 3 Het kalfje leert lopen.** Een droom omzetten in werkelijkheid; alle externe weerstanden en interne meningsverschillen mogen er zijn. Voldoende energie en enthousiasme binnen een informeel netwerk in de formele structuur, deed de deuren der ordebewakers openen,
- 4 Het koetje gaat zelf grazen.** Groei vraagt om meer eten. De keuze valt op een efficiënte werkverdeling over alle betrokken partijen, inclusief boeren en burgers: inspireren, onderhandelen en ruimte maken.

5 De weide wereld in. Plannen ontstaan vanzelf en organisch. Een grenzeloze groei met gelijkgestemden waarin de structuur de stroom volgt.

Op 24 september, tijdens de eerste grote jaarlijkse boerendag (zie vorige Koevoet) zullen we zeker een "volgende stap" zetten. Zorg dat je als Adopteer-een-Koeboer erbij bent!

Sluitzegels

Adopteer-een-koe Sluitzegels

Op aanraden van Mevrouw M.G.P. van Schie-van Dijk uit Noordwijk hebben we deze prachtige Adopteer-een-koe-zegel ontworpen en laten drukken. Mevrouw M.G.P. van Schie-van Dijk spaart al jaren sluitzegels en heeft Petra 19 geadopteerd die bij Leen de Vink uit Zegveld in de wei staat.

Hartelijk dank voor de leuke tip!

Bezoekers van onze 1e verjaardag

Mevrouw M.G.P. van Schie-van Dijk heeft inmiddels een mooi setje gekregen.

De zogenoemde sluitzegels kunnen op brieven of kaarten bijgeplakt worden. Iedereen die zich ambassadeur van Adopteer-een-Koe voelt, kan de zegels bestellen à € 5,- per vel van 36, plus € 2,50 administratie- en verzendkosten. Vul vandaag nog het bestelformulier achterin deze Koevoet in!

Ontwerp een koe-zegel

Toen de 'praatjes' op het Adopteer-een-koe-feest begonnen hebben we samen met de hofnar de kinderen naar binnen gelokt en uitgedaagd om een Adopteer-een-koe-zegel te ontwerpen. De opkomst was hoog, en de inzendingen waren allen erg mooi, maar onze deskundige jury heeft uiteindelijk de zegelontwerpen van boerenzoon Welmoed uit Sondel en boerendochter Mariska uit Weesp uitgekozen. Gefeliciteerd! Zij krijgen een velletje met hun zegels thuisgestuurd zodra ze gedrukt zijn. Hun prachtige zegels staan hieronder afgebeeld. De sluitzegels kunt u natuurlijk bestellen, à € 5,- per vel van 36, plus €2,50 administratie- en verzendkosten. Achterin deze Koevoet vindt u een bestelformulier!

Overzicht boerderijdagen

Bijna alle adopteer-een-koe-boeren hebben kortgeleden hun open dag in het voorjaar gehouden, voordat de zomer drukte op het land losbarst. Of houden hem tegelijkertijd met de biologische open dagen rond 22 juni. Boer Bos uit Bergambacht houdt de adopteer-een-koe-dag op 25 mei 2002. Is er op het bedrijf van jouw adoptiekoe geen open dag gehouden? Bel je boer. En boeren; laat ons weten wanneer de open dagen in het najaar zullen zijn. Deze keer dus alleen de 3 nieuwe boeren uit Beveland, Overflakkee en de IJsselvallei:

Oude-Tonge	Tieleman
Schore	In 't Anker
Voorst	Hupkes

Dus als u nog burgers met interesse weet in hun buurt...

De kaart met deelnemende boerenbedrijven toont nog witte plekken in en rond Doetinchem, de Bollenstreek, 's-Hertogenbosch en Zuid-Limburg.

Boeren-introductiedag

De volgende Boeren-introductiedag wordt gehouden op **22 augustus 2002** wederom op Landgoed Boekesteyn in 's-Graveland, van 10.00-15.30 uur. De dag is gratis voor u, maar een vrijwillige bijdrage is van harte welkom. Een boeren-introductiedag wordt in principe 4 x per jaar gehouden en is een belangrijk (verplicht) onderdeel in het traject om adopteer-een-koe-boer te worden. Als u als boer nog niet op een eerdere introductiedag geweest bent, graag minimaal een week van te voren aanmelden. Dan weten wij op hoeveel mensen we moeten rekenen.

Boerenoverzicht op de website

Uit de aanvragen en reacties van adoptievrienden blijkt dat burgers om uiteenlopende redenen een koe willen adopteren. Om hen meer inzicht te geven in welke mogelijkheden er zijn, willen we het overzicht van de Adopteer-een-Koe-boeren op onze website uitbreiden met korte beschrijvingen per bedrijf van de bedrijfsvoering en de duurzaamheidsplannen.

Tevens een bijzonder geschikte plaats voor boeren om hun vernieuwende ideeën (vernatting, een roze aandeel, ?? uw idee??) die ze willen uitbroeden, als zaadjes aan te bieden. Adopteer een Koe; broedplek voor vernieuwing. We zouden het leuk vinden als iemand die goed kan schrijven dit op zich zou willen nemen. Alle deelnemende boeren hebben een bedrijfsprofiel gemaakt en van een aantal hebben we foldermateriaal in ons archief verzameld. Mocht je als boer een stukje hebben klaarliggen of willen schrijven laat het ons weten!

Waarom houden sommige boeren hun koeien binnen ?

De afgelopen maand zijn bij veel boeren de koeien weer de wei in gegaan. Ook in het journaal van Philip Frederiks op 24 april. Voor veel koeien zowel als voor de boeren een van de hoogtepunten van het jaar. Adopteer-een-Koeboer Kastelijnt uit Kamerik vertelt in een brief aan zijn netwerk van adoptievrienden:

“Op de een of andere manier voelen de koeien van te voren aan dat het gebeuren gaat. Vooral toen we de afrastering in orde gingen maken werd het onrustig in de stal, terwijl wij toch echt heel stil probeerden te werken en expres de buitendeuren dicht hielden zodat ze ons niet konden zien. Maar als er dan eenmaal een begint te loeien dan doet al snel de rest mee en stroomt iedereen naar de hoek van de buitendeur. Probeer ze dan nog maar eens binnen te houden!

De deuren gingen open en het was net de start van de Formule 1. Ongelofelijk dat die ‘ouwe wijven’ (hadden we dit niet moeten censureren?) zo kunnen rennen en springen. Het is werkelijk een schitterend gezicht als de zwart-witte koeien voor het eerst in het egaal groene voorjaarsgras lopen met een helderblauwe lucht er boven. We leunden dan ook wat langer over het hek dan anders.”

Dit klinkt natuurlijk heel idyllisch dit verhaal, maar waarom houden steeds meer boeren de koeien dan binnen? Het kan niet zo zijn omdat het soms ook flink regent en waait en het maar een kille bedoeling is. Kastelijnt vertelt verder:

“Het gebeurt onder andere om binnen de normen van de ‘mineralenboekhouding’ te blijven. Deze normen zijn dusdanig scherp of streng dat de mest van de koeien zo efficiënt mogelijk als meststof gebruikt moet worden, waardoor je bijvoorbeeld kunstmest kunt uitsparen. Wanneer je de koeien dan binnen houdt kun je alle mest in de mestkelder opvangen en met een machine netjes over het land verspreiden. Dit in tegenstelling tot de koeienflatsen die de koeien zelf buiten in het land laten vallen waardoor de ene plek in het weiland veel te veel mest krijgt en veel andere plekken juist weer niets.”

Bij de familie Kastelijnt nemen ze dit nadeel toch maar op de koop toe en hebben ze de koeien (lekker) naar buiten gedaan. We willen tenslotte niet achteruit boeren.

Lucia H

Van twee kanten

Deze lente ging ik naar mijn eerste open dag op een boerderij. Enerzijds was ik benieuwd naar ‘mijn’ koe en anderzijds vroeg ik mij af wat ik van een boerenbedrijf zou vinden. Ik merkte mijn onwennigheid van het terrein niet kennen en ‘mijn’ koe helemaal niet kunnen herkennen en ook de onwennigheid van het praten met de boer en de boerin over het project, waar iedereen ook nog niet zo aan gewend is.

Ik vind het een ingewikkeld aftasten van welke vragen of ideeën ik zal opperen over het bedrijf van de boer/ het leven van iemand anders. Het is een verkenningstocht waarbij ik veel vraag waarom de dingen gaan zoals zij gaan. Soms wens ik dat

het anders zal gaan. Het is best moeilijk om samen daarover te praten. Het is voor een boer/boerin al heel wat om hun bedrijf open te stellen en aan leken uitleg te geven over de keuzes die zij met hun bedrijf hebben gemaakt.

Een gesprek van twee kanten openhouden over hoe dingen misschien anders kunnen, is een interessante stap verder. Ik ben benieuwd hoe we (boeren en burgers samen) dat gaan laten lukken. Met spanning kijk ik uit hoe Adopteer een Koe zich verder gaat ontwikkelen.

Anna Bos uit Rotterdam heeft Pietje 308 geadopteerd uit de stal van Dirk Kool, Linschoten

Het Schotse Hoogland rund

Schotse Hooglanders adopteren in de Biesbosch

Het lijkt ons leuk om in elke Koevoet een ander koe aan bod te laten komen. Welke koeiengek zou het leuk vinden deze taak op zich te nemen? Deze keer hebben we de Schotse Hooglander uitgekozen. Kunnen we meteen reclame maken voor de familie Saarloos uit Drimmelen bij wie nog maar weinig koeien zijn geadopteerd. Ze hebben hun kudde Schotse Hooglanders die de eilanden in de Biesbosch afgrazen ter adoptie aangeboden. Dus als u tijdens uw open dag in een bootje in de Biesbosch rond wilt dobberen... dan haalt u snel een nieuwe adoptie-overeenkomst met machtiging van het internet en stuurt deze ingevuld naar ons terug.

Maar terug naar onze roodbruine langharige grazers. De meeste van jullie zullen er vast al wel eens vertwijfeld voor hebben gestaan; zal ik werkelijk levend langs die imposante beesten met indrukwekkende hoorns komen? We hebben de familie Saarloos eens opgebeld.

Ellie Saarloos vertelt over Het Schotse Hoogland rund (SH):

Het Schotse Hooglandras is afkomstig van de Schotse Hooglanden en de eilanden voor de Schotse westkust. Voor zover is na te gaan gaat de geschiedenis van dit ras tot in de 16e eeuw. De runderen zijn altijd alleen voor de slacht gehouden.

De kleur van het SH is roodbruin tot vaal geel. Soms heeft de vacht smalle zwarte "tijgerstrepen". Egaal zwarte dieren komen voor, maar zijn niet populair bij de fokkers. Het zijn betrekkelijk kleine runderen. De stieren zijn bij de schouders 120 - 130 cm. hoog en wegen max. ca. 500kg. De koeien hebben een schouderhoogte van ca. 100 cm. en wegen 200 tot 400 kg. Behalve de kleur zijn de grote horens en de langharige wintervacht opvallende kenmerken van het SH. Ook al zien ze er met die grote hoorns en ruige vacht er woest en angstaanjagend uit, dat is maar schijn; meestal kijkt de Schotse Hooglanders amper naar de voorbijganger. Ze zijn druk bezig met grazen, hun opdracht van de beleidsmakers van natuurgebieden. Ze eten gras, verse blaadjes, riet en biezenpollen. Het SH is een gehard rund dat met voedsel van zeer slechte kwaliteit de winter doorkomt. Ze leven zomer en winter buiten. Vanwege het gevaar van zweten en de kans op longontsteking mogen ze niet op stal worden gezet. In de lente schuren ze langs de bomen om hun wintervacht kwijt te raken. De ervaring met SH heeft geleerd dat deze runderen een minimum aan menselijke verzorging nodig hebben. Op ons bedrijf passen we op advies van de dierenarts wel een preventieve behandeling toe om kopertekort tegen te gaan (ingeven koperbolus) en een behandeling tegen leverbot, omdat ze in natte gebieden lopen. In de winter/ het voorjaar worden de dieren bijgevoerd met hooi met een lage voedingswaarde, dit om de koeien niet te ver in conditie achteruit te laten gaan. Dit

jaar hoefden we maar 1x gras bij te voeren. Ze kunnen echter zonder problemen 50 kg. afvallen.

Voor de geboorte van het kalf zondert de koe zich af van de rest van de kudde. Na de geboorte houdt het kalf zich enige dagen verborgen in ruige begroeiing of struikgewas. De moeder doet dus alles zelf, wat het verplichte oormerknummers erg moeilijk maakt omdat de beschermende moeder gevaarlijk wordt. Halsbrekende toeren mag boer Saarloos ieder jaar weer uithalen. De eerste dagen na de geboorte blijft het kalf nog veel liggen en is dus makkelijker te vangen als de moeder verderop aan het grazen is. Echter zodra het gaat schreeuwen komt de moeder kijken. Als ze de boer in de buurt van haar kalf ziet is het rennen geblazen en hopen dat de moeder bij het kind blijft. In het griend (buitendijkse wilgenbossen) is klimmen geen optie. Het eerste dat de boer doet nadat het kalfje is gevangen is, dus de bek dicht houden. Omdat je voor het wisselen van de oormerktang (voor het tweede oormerk) twee handen nodig hebt, lopen er dus een aantal kalveren met slechts één geel plaatje rond.

We hebben de Schotse Hooglanders in 1994 gekocht toen de Biesbosch een nationaal park werd en ze mee wilden gaan in het natuurbeheer. Over 2 eilanden verspreid lopen er nu 32 met één stier. De stierkalveren worden na 1 jaar os gemaakt (door de dierenarts) en na 2-3 jaar als Biesboschvleespakketen verkocht. De koeien kunnen het hele jaar door vruchtbaar worden. Als gevolg daarvan worden het hele jaar door kalveren geboren, zij het dat er een duidelijke geboortepiek is in het voorjaar en in de zomer. Er worden kalveren in de sneeuw geboren (januari en februari) hetgeen noch voor de koe noch voor het kalf problemen geeft.

Bertha, geadopteerd door H. Schouten uit Mijnsheerenland, is een beetje een buitenbeentje. Ze is niet alleen lichter van kleur maar ook bijzonder geïnteresseerd in de pont. Zodra de boer met de pont bij het eiland aankomt, komt Bertha altijd een kijkje nemen aan boord. Ze loopt dan op haar gemak even het dek op en neer en als ze alles onderzocht heeft gaat ze vanzelf weer van boord.

Adopteer een koe activiteiten

Koeien Top 10

Rustige muziek laat koeien meer melk geven, is de conclusie van een groep psychologen van de Universiteit van Leicester. Gedurende 9 weken werden 1000-en Friese Holsteiners overdag blootgesteld aan achtergrondmuziek van allerlei soort. Liam MacKenzie: *"We found that with slow relaxing music, below about 80 beats per minute, the cows actually produced about 0.75 litres per cow per day more milk which is about three percent increase."* Niet alle muziek deed de koeien meer melk geven. Snelle muziek van >120 beats per minuut resulteerde zelfs in nog minder melk dan helemaal geen muziek (het controle experiment). De onderzoekers wijten de betere melkgift door muziek aan een verlaging van het stressniveau. Ze zijn benieuwd wat voor gevolgen hun onderzoek heeft voor de veehouderij en willen nu ook de eileg bij kippen gaan opluisteren. Op basis van de hoeveelheid geproduceerde melk konden de onderzoekers de volgende hitlijst samenstellen:

- REM, Everybody Hurts
- Aretha Franklin, What a Difference a Day Makes
- Simon & Garfunkel, Bridge Over Troubled Water
- Danny Williams, Moon River
- Lou Reed, Perfect Day
- Beethoven's Pastoral Symphony

Helemaal onder aan de lijst staan:

- Jamiroquai, Space Cowboy
- Supergrass, Pumping on your Stereo
- Wonderstuff, Size of a Cow
- Mud, Tigerfeet

"Het draait toch weer om productie!"

Een roze aandeel

Op het artikelje "Adopteer een varken" in de vorige Koevoet kregen we veel positieve reacties. Diana Saaman (biologische varkenshoudster) en Henk Hoefnagel (adopteer-een-koe-boer met varkens) zijn om de tafel gaan zitten en hebben het concept inmiddels omgedoopt tot "Een Roze Aandeel".

Een 'Plan van Aanpak' staat op papier. Voordat het echt mogelijk is daadwerkelijk een roze aandeel te nemen, wordt er eerst gekeken welke varkensboeren nog meer mee willen doen. Dank voor de interesse en jullie horen er tzt meer over!

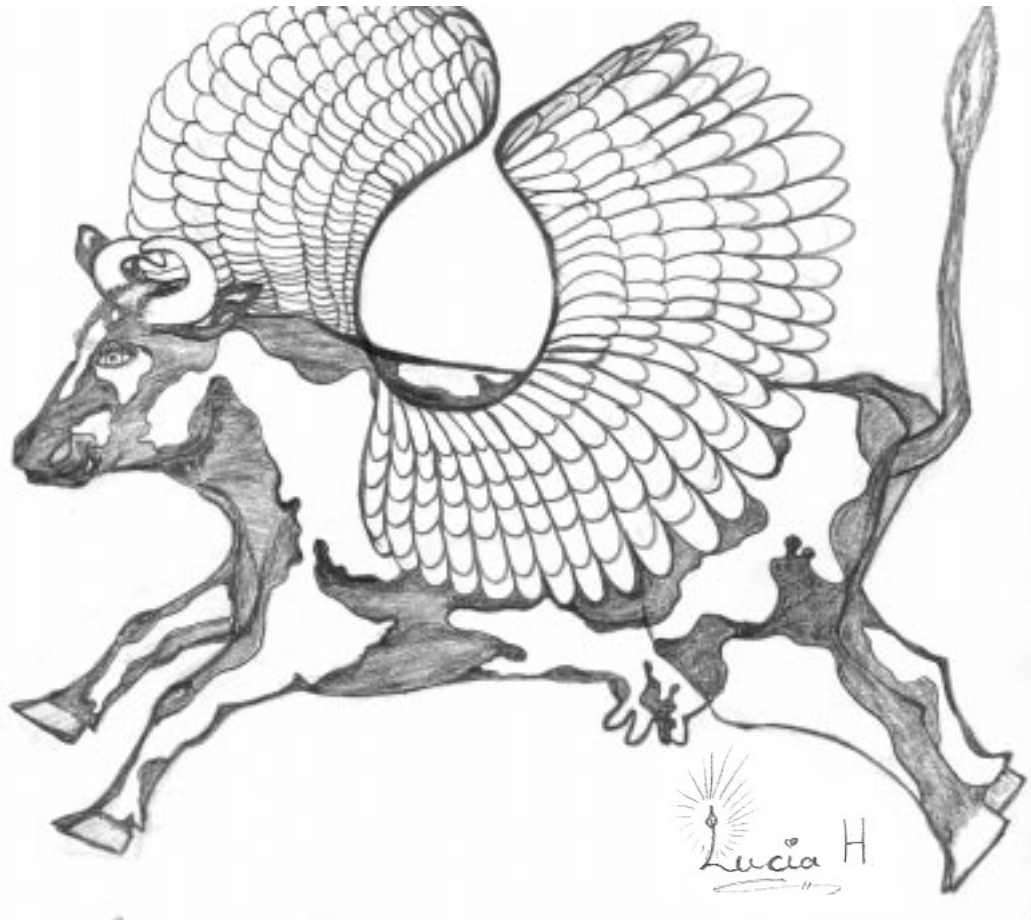
Een duurzame verjaardag

Afgelopen 16 maart reed een bus van Vreugdetours het erf op van Adopteer-een-Koeboer Bouwman uit Noordeloos. Adoptievriendin Hanny Schouten uit Mijnsheerenland was 60 jaar geworden en wilde deze bijzondere gelegenheid op een bijzondere manier vieren. Niet met z'n allen rond de koffietafel, maar hup alle vrienden en vriendinnen de bus in, mee op bezoek naar adoptiekoe Janny 18. Sjaak Bouwman had Janny 18 voor de gelegenheid versierd met een lintje en extra gekamd en geschoren. Was ze ook even jarig! Tussen de adoptiekoeien met een glas champagne in de hand vertelden Sjaak en Hanny over hun ideeën over duurzaamheid in de Nederlandse landbouw. De educatieve verjaardag werd passend afgesloten met heerlijk Hollandse stampot in de plaatselijke heerlijkheid. Hanny heeft inmiddels in de Biesbosch ook Bertha haar adoptie Schotse Hooglander uit de wei van de familie Saarloos ontmoet. Bovendien heeft ze onze klankbordgroep van een aantal interessante gedachten voorzien, zoals het mogelijk maken bij b.v. beursintroducties van beleggingsfondsen "Adopteer een Koe" een schenking te overhandigen.

Van kalf tot koe:

- Een **kalf** wordt geboren en is gemiddeld 43 kg (koe-kalf is lichter dan een stier-kalf)
- Na 14 maanden heet het kalf **pink** en kan bij de stier. En 9 maanden later wordt er een kalfje geboren.
- Dan heet de pink **vaars**. De melkgift komt dan ook op gang. Na zo'n 3 tot 4 maanden komt de vaars weer bij de stier
- 9 maanden later (als alles goed gaat) is er weer een kalfje. En dan heet de vaars pas echt **koel**!

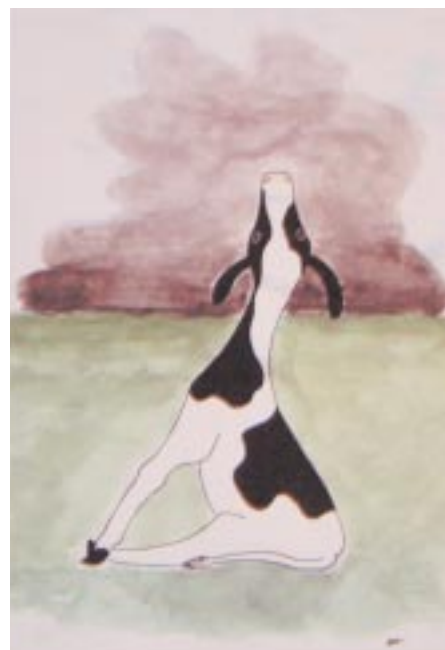
Open Dag

De open dag op de Harmanna Hoeve bij Anne en Anneke Koekoek en de kinderen was ondanks het gure weer een mooie ervaring Trudi Cote, adoptievriendin uit Bloemendaal vertelt.

"We hebben grondig kennis gemaakt met de werkelijkheid van agrarisch bestaan. Eens te meer zijn we ervan overtuigd geraakt, dat je bijna geen bedrijfsplan kunt uitvoeren door de constant veranderende regels, voorschriften en productprijzen. Zo heeft Anneke eerst geïnvesteerd in machines voor de productie van karnemelk en yoghurt, waarbij de boter als bijproduct onbruikbaar was in verband met de quotering. Maar nu de regels veranderen, zal de boter weer wel in de verkoop gebracht kunnen worden, waardoor er in een verpakkingsmachine geïnvesteerd zal moeten worden. Eerst kon een biologisch bedrijf alleen voor de verkoop van de producten flessen gebruiken, waardoor een dure spoelmachine nodig was, binnenkort mag kringloop plastic worden gebruikt. Weg spoelmachine. En dan praten we nog niet eens over het entverbod voor de veehouderij in het algemeen. De biologische boer kan vanuit Den Haag nog heel wat meer begrip gebruiken. Groen Links of de SP, vond Anne, hebben voor de biologische landbouw de beste plannen. Moeten we daar dan maar op stemmen? We waren erg enthousiast over het feit dat Anne zelf een foklijn heeft opgezet. Elegante koeien, die bruine Zwitserse. Samen met het zwart bonte vee een mooie kudde. Logisch dat er dus een paar met een bel rond lopen. We zijn met heel wat waddenzuivelproducten naar huis gegaan.

Overigens heb ik een idee, waar we misschien over na moeten denken. De biologische landbouw is ontzettend arbeidsintensief. Tijd om een griepje te krijgen is er gewoon niet. Personeel is onbetaalbaar. Toch zijn er op het erf en in de stallen duizend en één klussen die eigenlijk niet uitgesteld kunnen worden. Zo'n open dag is voor het begrip van ons buitenstaanders wel leuk, maar kost een heleboel tijd voor de boer en zijn gezin. Kunnen we niet een 'meewerkdag' of een 'opruimdag' of een 'klussendag' organiseren? Ik ben niet te beroerd om stallen schoon te maken, met een riek de grove mest weg te halen, het erf op te ruimen, etc."

Bestelformulier

Wordt ambassadeur van Adopteer een Koe!

Ja, ik wil Adopteer een Koe helpen promoten door het bestellen van de volgende zegels à € 5,- per velletje.

Stuur mij, (naam)

..... velletjes van Holland-Polland,
..... velletjes van het ontwerp van Welmoed,
..... velletjes van het ontwerp van Mariska.

De totale kosten hiervoor bedragen €

Ik machtig Stichting Milieubewustzijn, om deze totale kosten plus € 2,50 verzend- en administratiekosten af te schrijven van mijn rekening:

nummer:

op naam van:

te (adres)

datum

handtekening

Graag terugsturen naar Stichting Milieubewustzijn:
Noordereinde 56, 1243 JJ 's-Graveland
Info@adopteereenkoe.nl

